

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-290

23.3.2021

If Skadeforsikring NUF

Ansvar

Advokatansvar – testament for samboere.

Skadelidte kontaktet advokat sammen med sin nå avdøde samboer i 2013 for å sette opp et testament og en samboeravtale. Da skadelidtes samboer døde i 2014, oppstod det spørsmål om testamentet. Ettersom testamentet ikke var godkjent av avdødes livsarvinger, fikk ikke skadelidte rett til å råde over avdødes eiendeler, eller krenke livsarvingenes rett på pliktdelsarv. Skadelidte har redegjort for at pliktdelsarven ble utbetalt til avdødes arvinger ved at skadelidte blant annet måtte ta opp et nytt lån på boligen. Skadelidte rettet etter dette et krav mot advokaten for ikke å ha innhentet eller informert om kravet til tillatelse fra avdødes særkullsbarn i forbindelse med testamentskrivingen. Skadelidte har vist til at dersom de visste dette, ville de ha foretatt andre handlinger for å sikre lengstlevende. Selskapet har avvist skadelidtes krav om erstatning på bakgrunn av at skadelidte ikke har blitt påført et økonomisk tap som gir grunnlag for utbetaling av erstatning etter advokats ansvarsforsikring. Nemnda kom til at det ikke var årsakssammenheng mellom feilen advokaten gjorde og et evt. økonomisk tap hos skadelidte.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under sikredes profesjonsansvarsforsikring for feil ved testament.

Advokat D. har tegnet profesjonsansvarsforsikring i selskapet.

Skadelidte og hennes samboer kontaktet advokat D. i 2013 for å få hjelp til å sette opp et testament og en samboeravtale. Av testamentet fremgikk følgende:

Undertegnede, ... , person nr. ... og ... pnr. ... som har livsarvinger og som er samboere erklærer herved som vår siste vilje at vi gjensidig skal arve hverandre for alt vi etterlater oss.

Lengstlevende kan i levende live råde fritt over den arvede formue. Lengstlevende skal kunne sitte i uskifte med førstavdødes eiendeler etter arveloven § 28 a flg.

Når lengstlevende dør, skal slektsarvingene til førsteavdøde og lengstlevende arve boet med like store deler. Boet skal da deles i to like store deler.

Det vil si at arvingene etter ... (ingen livsarvinger) skal arve ½ av boet og arvingene etter ... (to livsarvinger) skal arve ½ av boet.

Da skadelidtes samboer døde i 2018, oppstod det spørsmål om testamentet. Testamentet var ikke godkjent av avdødes livsarvinger, og skadelidte fikk derfor ikke rett til å råde over avdødes eiendeler, eller krenke livsarvingenes rett på pliktdelsarv. Skadelidte har forklart at hun måtte ta opp et nytt lån på boligen for å klare å utbetale arven til avdødes barn.

Arveoppgjøret førte til tvist mellom skadelidte og advokat D. Skadelidte meldte saken til advokatens ansvarsselskap og krevde erstatning som følge av at det ikke var blitt innhentet

samtykke fra livsarvingene, eller opplyst om at testamentet måtte bli godkjent av livsarvingene for at testamentet skulle kunne gjøres gjeldende.

Advokatens ansvarsselskap avsto kravet som følge av at det ikke var dokumentert et økonomisk tap som oversteg egenandelen i forsikringen.

Skadelidte krever erstatning fra selskapet og anfører at advokat D. gjorde en feil da han ikke innhentet tillatelse fra avdødes særkullsbarn i forbindelse med testamentskrivingen. Dette medførte at testamentet ikke kunne gjøres gjeldende i sin helhet. Senere forsømte advokaten seg på nytt, ved ikke å svare på e-post skadelidte sendte den 24.06.17. Feilen har ført til at skadelidte i dag har et lån på kr 1 300 000, i stedet for restlånet på kr 522 000, som hun hadde hatt dersom hun hadde sittet i uskiftet bo. Renteutgiftene utgjør fem ganger mer i renteutgifter enn hun ellers ville hatt.

Målet med testamentet var å sikre lengstlevende økonomisk. Dersom skadelidte og avdøde hadde visst at det var krav om samtykke fra særkullsbarna for å råde over avdødes eiendeler, og/eller krenke livsarvingenes pliktdelsarv, ville avdøde ha foretatt disposisjoner som samsvarte med avdødes og skadelidtes ønsker. Det var ingen tvil om at avdøde ville at skadelidte skulle arve avdøde helt og fullt. Avdøde ville derfor ha overført eiendommen, sparekontoen, campingvognen og bilen som var registrert på ham til skadelidte dersom det hadde blitt gitt korrekt informasjon fra advokaten om at testamentet ikke kunne begrense arvingens arverett etter loven. Grunnen til at avdøde ønsket et gjensidig testament til lengstlevende, var at han tidligere hadde vært gift med en som hadde særkullsbarn og som døde i 2008. Dette resulterte i at avdøde den gang måtte betale ut morsarven. Han ville ikke at det samme skulle skje dersom han døde.

Selskapet bestrider ikke at det foreligger ansvarsgrunnlag for D., men avviser krav om erstatning og anfører at skadelidte ikke er påført et økonomisk tap som gir grunnlag for utbetaling av erstatning etter advokats ansvarsforsikring. Skadelidte ville ikke fått en større eiendomsrett dersom hun hadde sittet i uskiftet bo, men ville hatt en rett til å sitte med avdødes eiendeler frem til sin død. Det var dette som var formålet med testamentet.

Det foreligger ikke dokumentasjon som tilsier at avdøde også ville at skadelidte skulle eie tingene på bekostning av hans arvinger. Dette underbygges også av samboerkontrakten som sier at alt avdøde og skadelidte hadde med seg inn i samboerskapet skulle være deres ene, og det samme gjaldt det som ble ervervet under samboerskapet, dersom ikke annet ble avtalt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for tap som følge av feil ved utarbeidelse av testament.

Nemnda forstår saken slik at selskapet ikke bestrider at det foreligger ansvarsgrunnlag for D., men anfører at det ikke foreligger årsakssammenheng og økonomisk tap.

Nemnda forstår videre sakens dokumenter slik at samboerne på tidspunktet da testamentet ble utformet var klar over at samboere uten felles barn i utgangspunktet ikke har rett til å arve hverandre. De utformet derfor et testament som skulle gi skadelidte rett til å arve avdøde. Paret ønsket videre at lengstlevende skulle sitte i uskiftet bo eller råde over avdødes eiendeler. Da det ikke ble gitt samtykke for disposisjonene i testamentet, falt man i arveoppgjøret tilbake til lovens hovedregel om utbetaling av pliktdelsarv for livsarvinger.

Skadelidte anfører at dersom paret hadde visst om kravene til samtykke, ville de ha handlet annerledes ved f.eks. å flytte formue fra samboeren til henne. Nemnda kan ikke se at det foreligger holdepunkter for at det var meningen å flytte eiendomsretten til hus, bil e.l. over på skadelidte mens samboeren var i live. Samboeravtalen som er utformet taler også klart imot dette.

Det er heller ikke dokumentert at samboerparet ville fått et samtykke fra barna. Nemnda kan derfor ikke se at det er dokumentert at paret ville eller kunne handlet annerledes dersom de hadde visst om samtykkekravet. Uten et samtykke fra livsarvingene, og begrenset mulighet til alternative handlinger, ville resultatet blitt det samme, nemlig at arvingene ville hatt rett til å få sin del utbetalt.

Nemnda mener derfor det ikke er årsakssammenheng mellom feilen advokaten gjorde, altså å ikke informere paret godt nok om kravet til samtykke fra livsarvingene, og et evt. økonomisk tap hos skadelidte.

Det er i så fall ikke grunnlag for noe ansvar for selskapet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).